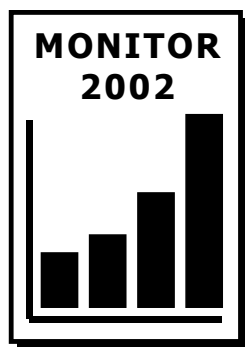

M O N I T O R 2002

– pilotné testovanie maturantov

Matematika – test M-1, 2. časť

Forma A

Riešenia a pokyny na hodnotenie

1. Všeobecné pokyny sú na zadnej strane tohto obalu.
2. Pokyny na hodnotenie jednotlivých úloh sú vnútri obalu.

Odborný garant projektu: **Štátny pedagogický ústav, Bratislava**

Realizácia projektu: **EXAM[®], Bratislava**

Úloha 1 (forma A) – 5 bodov

Riešenie:

Porovnaním výrazov $y = \sqrt{3}x - 19,6x^2$ a $y = x \operatorname{tg} \delta - 4,9 \frac{x^2}{v^2 \cos^2 \delta}$ dostávame:

- a) $\operatorname{tg} \delta = \sqrt{3}$ (*). Keďže zo zadania úlohy môžeme predpokladať, že $\delta \in (0, 90^\circ)$, platí $\delta = 60^\circ$ (**).

Poznámka: za prípustné hodnoty veľkosti uhla δ považujeme aj $60^\circ + k \cdot 360^\circ$, $k \in \mathbb{Z}$.

- b) $\frac{4,9}{v^2 \cos^2 \delta} = 19,6$ (***). Podľa (**) $\cos \delta = \cos 60^\circ = \frac{1}{2}$. Dosadením za $\cos \delta$ do

(***) dostávame $\frac{4,9}{v^2 \cdot \frac{1}{4}} = 19,6$, odkiaľ $v^2 = 1$, a teda (keďže hľadané riešenie

musí byť kladné) $v = 1$.

Lopta bola vyhodená pod uhlom veľkosti 60° rýchlosťou $1 \text{ m} \cdot \text{s}^{-1}$.

Pokyny na hodnotenie úlohy 1:

- za správne určenie veľkosti uhla δ (v stupňoch alebo radiánoch) **2 body**
 - z toho
 - ↪ za správne zdôvodnenie rovnicou (*), resp. slovným popisom, akou úvahou sa dá zistiť hodnota $\text{tg } \delta$ **1 bod**
 - ↪ za správne určenú číselnú hodnotu δ **1 bod**
 - za správne určenie veľkosti rýchlosti **3 body**
 - z toho
 - ↪ za správne určenie $\cos \delta$, resp. $\cos^2 \delta$ **1 bod**
 - ↪ za uvedenie rovnice $\frac{4,9}{v^2 \cos^2 \delta} = 19,6$ **1 bod**

Poznámka: ak žiak určil hodnotu δ a priamo napísal rovnicu $\frac{4,9}{v^2 \cdot \frac{1}{4}} = 19,6$,

získava obidva predchádzajúce body.

 - ↪ za správne určenú hodnotu v **1 bod**
- Poznámka:* ak žiak okrem správnej hodnoty uvedie ako riešenie aj hodnotu $v = -1$, tak sa tento bod (v súlade s bodom (4) „Všeobecných pokynov“) neudelí.

Úloha 2 (forma A) – 5 bodov

Riešenie:

Uvedieme tri spôsoby riešenia:

I) Riešenie rovnicou:

I a) Jozefovi po zaplatení daní zvýšilo 171 707 korún, teda jeho celkový ročný príjem musel byť vyšší ako 100 000 Sk. Nakoľko $171\,700 + 10\,500 = 182\,200$, musel byť Jozefov príjem dokonca vyšší ako 180 000 Sk.

Označme x sumu prevyšujúcu 180 000. Teda celkový Jozefov príjem je $180\,000 + x$, jeho dane sú $26\,500 + 0,25x$.

Platí $26\,500 + 0,25x + 171\,707 = 180\,000 + x$, odtiaľ $x = 24\,276$.

Jozefov celoročný príjem bol $24\,276 + 180\,000 = 204\,276$.

Jozefov celoročný príjem bol 204 276 Sk.

I b) Ak označíme x celkový ročný príjem pána Jozefa, potom jeho dane sú $26\,500 + 0,25(x - 180\,000)$.

Platí $26\,500 + 0,25(x - 180\,000) + 171\,707 = x$, odtiaľ $x = 204\,276$.

Jozefov celoročný príjem bol 204 276 Sk.

II) Riešenie vychádzajúce z tabuľky pre zostatok:

celkový ročný príjem p		zostatok
do 30 000 Sk		p
od 30 000 Sk	do 100 000 Sk	$30\,000 + 85\% \text{ zo sumy prevyšujúcej } 30\,000 \text{ Sk}$ (maximálne 89 500)
od 100 000 Sk	do 180 000 Sk	$89\,500 + 80\% \text{ zo sumy prevyšujúcej } 100\,000 \text{ Sk}$ (maximálne 153 500)
nad 180 000 Sk		$153\,500 + 75\% \text{ zo sumy prevyšujúcej } 180\,000 \text{ Sk}$

Z posledného riadku tejto tabuľky je zrejmé, že Jozefov celkový ročný príjem presiahol 180 000 Sk. Ak označíme x sumu prevyšujúcu 180 000, dostaneme z posledného riadku tabuľky rovnicu $171\,707 = 153\,500 + 0,75x$, ktorej riešením je $x = 24\,276$. Jozefov celoročný príjem bol teda $180\,000 + 24\,276 = 204\,276$.

Jozefov celoročný príjem bol 204 276 Sk.

- III) Žiak môže riešenie aj “uhádnuť”. V takom prípade musí vykonať “skúšku správnosti” dosadením do pôvodného zadania a musí zdôvodniť, že úloha nemôže mať viac ako 1 riešenie.

Uvádzame 2 príklady možných zdôvodnení, že úloha má najviac 1 riešenie:

a) *tabuľka pre zostatok*

Žiak uvedie tabuľku pre zostatok po zdanení (tabuľku uvádzame v riešení II), z ktorej je zrejmé, že čím väčší je celoročný príjem, tým väčší je aj zostatok po zdanení.

b) *slovné zdôvodnenie*

V jednom zdaňovacom pásme platí, že čím je väčší celkový príjem, tým je väčší zostatok. Pri prechode do vyššieho pásma platí, že zostatok po zdanení najvyššej sumy ročného príjmu v nižšom pásme je rovnaký ako zostatok po zdanení najnižšej sumy v nasledujúcom vyššom pásme. Teda čím väčší je celoročný príjem, tým väčší je aj zostatok po jeho zdanení.

Pokyny na hodnotenie úlohy 2:

I)

- za správne určenie pásma Jozefovho celoročného príjmu **1 bod**
(určenie pásma môže mať aj charakter skúšky: žiak zvolí zlé pásmo, dostane ako výsledok sumu, ktorá nepatrí do uvedeného pásma a na základe toho zmení pásmo na správne)
- za správne zostavenie rovnice **2 body**
Poznámka: ak za zostavenie rovnice žiak nezíska ani jeden bod, zvyšok riešenia považujeme za nesprávny.
- za správne vyriešenie rovnice **1 bod**
- za správne určenie Jozefovho celoročného príjmu **1 bod**

II)

- za tabuľku zvyškov **2 body**
- za správne zostavenú rovnicu **1 bod**
- za správne riešenie rovnice **1 bod**

Poznámka: predchádzajúce 2 body pridelíte aj v prípade, že žiak bez zostavenia rovnice vypočíta sumu, o ktorú Jozefov celoročný príjem prevyšuje 180 000 Sk, pokiaľ je z jeho zápisu zrejmé, že ju počítal z posledného riadku tabuľky zvyškov (teda napíše ju napríklad v tvare $\frac{171\,707 - 153\,500}{0,75}$).

- za správne určenie Jozefovho celoročného príjmu **1 bod**

III)

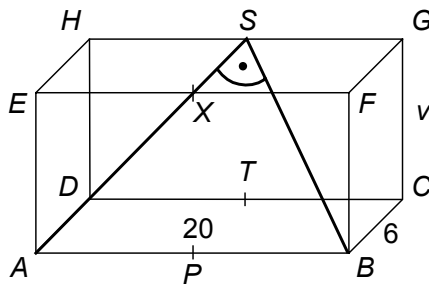
- za korektné zdôvodnenie, že úloha má najviac jedno riešenie **3 body**
- za riešenie odhadom so spätnou kontrolou dosadením do zadania úlohy **2 body**

Poznámka: za uvedenie Jozefovho príjmu bez kontroly dosadením pridelíte 0 bodov.

Úloha 3 (forma A) – 5 bodov

Riešenie:

Náčrt:

Uvádzame niekoľko možných riešení:

- I) Označme P stred hrany AB , T stred hrany CD , v hľadanú výšku kvádra. Keďže $\triangle ABS$ je pravouhlý, bod S leží na Tálesovej kružnici zostrojenej nad priemerom AB . Teda $|SP| = |AP| = |PB| = 10$.

(Iné zdôvodnenie: keďže $\triangle ABS$ je pravouhlý a rovnoramenný, platí $|SP| = |AP| = |PB| = 10$.)

$$\begin{aligned} \text{V pravouhlom } \triangle PTS \text{ z Pytagorovej vety vyplýva } v &= \sqrt{|SP|^2 - |PT|^2} = \\ &= \sqrt{10^2 - 6^2} = 8. \end{aligned}$$

Výška kvádra je 8.

- II) Keďže $\triangle ABS$ je pravouhlý a rovnoramenný ($|AS| = |BS|$), musí podľa Pytagorovej vety platiť $400 = |AB|^2 = |AS|^2 + |BS|^2 = 2|BS|^2$, odkiaľ $|BS|^2 = 200$ (*).

- II a) Označme T stred hrany CD , v hľadanú výšku kvádra. Z pravouhlých trojuholníkov $\triangle BST$ a $\triangle BTC$ použitím Pytagorovej vety postupne dostávame

$$\begin{aligned} |BS|^2 &= |ST|^2 + |BT|^2 = v^2 + |BT|^2, \\ |BT|^2 &= |BC|^2 + |CT|^2 = 6^2 + 10^2 = 136, \end{aligned}$$

teda $|BS|^2 = v^2 + 136$.

Dosadením (*) dostávame $200 = v^2 + 136$, teda $v^2 = 64$. Keďže hľadané v je kladné, dostávame jediné riešenie $v = 8$.

- II b) V kvádri $APTDEXSH$ je úsečka AS uhlopriečkou, teda platí

$|AS|^2 = |AP|^2 + |PT|^2 + |TS|^2$. Odtiaľ $200 = 10^2 + 6^2 + v^2$ (**), teda $v^2 = 64$. Keďže hľadané v je kladné, dostávame jediné riešenie $v = 8$.

Výška kvádra je 8.

III) Zvoľme v priestore pravouhlú súradnicovú sústavu tak, aby body A, B, D, S mali súradnice $D [0,0,0]$, $A [6,0,0]$, $B [6,20,0]$, $S [0,10,v]$. V tejto súradnicovej sústave budú mať

III a) vektory \overrightarrow{AS} , \overrightarrow{BS} súradnice $\overrightarrow{AS} = (-6, 10, v)$, $\overrightarrow{BS} = (-6, -10, v)$. Tieto vektory sú podľa zadania kolmé, preto pre ich skalárny súčin musí platiť

$\overrightarrow{AS} \cdot \overrightarrow{BS} = 0$ (♣), teda $36 - 100 + v^2 = 0$ (♣♣), odkiaľ $v^2 = 64$. Keďže hľadané v je kladné, dostávame jediné riešenie $v = 8$.

III b) strany pravouhlého trojuholníka ABS dĺžky: $|AS| = |BS| = \sqrt{36 + 100 + v^2}$,
 $|AB| = 20$. Podľa Pytagorovej vety platí $400 = 2 \cdot (36 + 100 + v^2)$ (♠). Keďže hľadané v je kladné, dostávame jediné riešenie $v = 8$.

Výška kvádra je 8.

Pokyny na hodnotenie úlohy 3:

I)

- za správne uvedenie dĺžky strany SP so zdôvodnením postupu **2 body**
z toho
 - ↳ za správne uvedenie dĺžky strany SP **1 bod**
 - ↳ za zdôvodnenie **1 bod**
- za správne použitie Pytagorovej vety v trojuholníku PTS **2 body**
- za správne určenie výšky kvádra **1 bod**

Poznámka: ak žiak okrem správnej hodnoty uvedie ako riešenie aj hodnotu $v = -8$, tak sa tento bod (v súlade s bodom (4) „Všeobecných pokynov“) neudelí.

II)

- za správny výpočet dĺžky $|BS|^2$, resp. $|BS|$ **2 body**

II a)

- za správny výpočet dĺžky $|BT|^2$, resp. $|BT|$ **1 bod**
- za vyjadrenie výšky kvádra pomocou Pytagorovej vety **1 bod**

(len v prípade, že v Pytagorovej vete je použitá jediná neznáma v , resp. že žiak na inom mieste vypočítal veľkosti ostatných strán vystupujúcich v tomto vyjadrení)

- za správne určenie výšky kvádra **1 bod**

Poznámka: ak žiak okrem správnej hodnoty uvedie ako riešenie aj hodnotu $v = -8$, tak sa tento bod (v súlade s bodom (4) „Všeobecných pokynov“) neudelí.

II b)

- za správne zostavenie rovnice pre výpočet výšky kvádra (**)
2 body

(len v prípade, že v rovnici je použitá jediná neznáma v , resp. že žiak na inom mieste vypočítal veľkosti ostatných strán vystupujúcich v tomto vyjadrení)

- za správne určenie výšky kvádra **1 bod**

Poznámka: Ak žiak okrem správnej hodnoty uvedie ako riešenie aj hodnotu $v = -8$, tak sa tento bod (v súlade s bodom (4) „Všeobecných pokynov“) neudelí.

III)

- za určenie súradníc bodu S a aspoň jedného z bodov A, B **1 bod**

III a)

- za správne použitie skalárneho súčinu **3 body**

z toho

↪ za určenie súradníc vektorov $\overrightarrow{AS}, \overrightarrow{BS}$ **1 bod**

↪ za konštatovanie (slovne alebo rovnicou), že skalárny súčin musí byť nula **1 bod**

↪ za správnu úpravu skalárneho súčinu ($\clubsuit\clubsuit$) **1 bod**

- za správne určenie výšky kvádra **1 bod**

Poznámka: Ak žiak okrem správnej hodnoty uvedie ako riešenie aj hodnotu $v = -8$, tak sa tento bod (v súlade s bodom (4) „Všeobecných pokynov“) neudelí.

III b)

- za správne použitie Pytagorovej vety (\spadesuit) **3 body**

z toho

↪ za určenie dĺžok strán AS, BS **2 body**

- za správne určenie výšky kvádra **1 bod**

Poznámka: Ak žiak okrem správnej hodnoty uvedie ako riešenie aj hodnotu $v = -8$, tak sa tento bod (v súlade s bodom (4) „Všeobecných pokynov“) neudelí.

Úloha 4 (forma A) – 6 bodov

Riešenie:

Citát (1):

Žiak musí uviesť, že novinárov záver je matematicky nesprávny a svoje tvrdenie podporiť správnym protipríkladom. Uvedieme dva z možných protipríkladov:

- 1) Aritmetický priemer čísel 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 1000 je 128,5. (Z ôsmich uvedených čísel je len jedno väčšie ako aritmetický priemer.)
- 2) Aritmetický priemer čísel 3, 3, 3, 3, 3, 3, 3, 3 je 3. (Z ôsmich uvedených čísel ani jedno nie je väčšie ani menšie ako aritmetický priemer.)

Citát (2):

Žiak musí uviesť jednu z troch možných správnych odpovedí:

- 1) Novinárov záver je matematicky nesprávny v prípade, že počet obyvateľov v prešovskom kraji je iný (väčší alebo menší) ako počet obyvateľov bratislavského kraja. Správny je v prípade, že bratislavský a prešovský kraj majú (približne) rovnaký počet obyvateľov.
- 2) Novinárov záver je matematicky nesprávny, lebo počet obyvateľov v prešovskom kraji je vyšší ako počet obyvateľov v bratislavskom kraji.
- 3) Novinárov záver je matematicky nesprávny, pretože počet obyvateľov v prešovskom kraji je iný ako počet obyvateľov v bratislavskom kraji.

Svoje tvrdenie musí zdôvodniť. Toto zdôvodnenie môže mať podobu:

I) *slovnú*

Žiak musí uviesť

I a) argument, že pri rôznom počte obyvateľov bratislavského a prešovského kraja sa miera nezamestnanosti (počet percent, ktoré z obyvateľov kraja tvoria nezamestnaní) v každom z krajov počíta z iného základu.

I b) zdôvodnenie, že pri rôznych základoch x a y nie je číslo „ $4p$ percent zo základu x “ 4-násobkom čísla „ p percent zo základu y “ (žiak môže zvoliť konkrétne číslo p súvisiace so zadaním). Toto zdôvodnenie môže mať napríklad nasledujúcu podobu: ak $x > y$, tak $0,3x > 0,3y$, teda $0,3x > 4 \cdot 0,75y$.

II) *protipríkladu*

Žiak zvolí dve čísla, ktoré budú predstavovať počty obyvateľov v uvedených krajoch, vypočíta príslušný počet percent z každého, pričom takto získané čísla nebudú v pomere 1 : 4.

Pokyny na hodnotenie úlohy 4:

Citát (1):

- za správny a výpočtom aritmetického priemeru zdôvodnený protipríklad **3 body**
(musí v ňom byť uvedených osem čísel, pre ktoré neplatí, že by ich priemer bol väčší než štyri z týchto čísel a menší než zvyšné štyri čísla)

Poznámka 1: ak je aritmetický priemer zrejмый (protipríklad 2), výpočet aritmetického priemeru nepožadujeme.

Poznámka 2: ak aritmetický priemer nie je zrejмый (protipríklad 1) a chýba jeho výpočet, strhnite 1 bod.

- za uvedenie správneho protipríkladu pre iný počet ako osem čísel **2 body**

Poznámka 1: ak je aritmetický priemer zrejмый, výpočet aritmetického priemeru nepožadujeme.

Poznámka 2: ak aritmetický priemer nie je zrejмый a chýba jeho výpočet, strhnite 1 bod.

- ak žiak považuje tento záver za matematicky správny a uvedie ľubovoľné zdôvodnenie **0 bodov**

- ak žiak numerickou chybou z nesprávneho protipříkladu dostane „správny“ protipříklad **0 bodov**

Citát (2):

- za odpoveď 1), 2) alebo 3) **1 bod**

Poznámka: ak žiak uvedie odpoveď „novinárov záver je matematicky nesprávny, lebo počet obyvateľov v prešovskom kraji je nižší ako počet obyvateľov v bratislavskom kraji“, nezíska tento bod, ale jeho ďalšie riešenie sa hodnotí tak, ako keby uviedol odpoveď 2).

I)

- ak žiakovo zdôvodnenie obsahuje len argumenty z Ia) **1 bod**
- ak toto zdôvodnenie obsahuje argumenty z Ib) **2 body**

II)

- za uvedenie správneho protipříkladu **2 body**

z toho

- ↳ za výpočet príslušného počtu percent **1 bod**

Úloha 5a (forma A) – 9 bodov

Riešenie:

I) Označme počet výletníkov na lodi x , kde $x > 600$. Majiteľ lode každému z nich vráti sumu $V = 15 \cdot (x - 600)$ korún.

Suma, ktorú majiteľ vyberie od výletníkov, je $S = x \cdot [15 \cdot 020 - 15 \cdot (x - 600)] = -15x^2 + 24 \cdot 020x$.

Hodnota x_0 , v ktorej suma S ako funkcia reálnej premennej nadobúda maximum, sa dá zistiť viacerými spôsobmi:

↪ zo vzorca pre vrchol kvadratickej funkcie: $x_0 = \frac{-b}{2a} = \frac{24 \cdot 020}{30} = 800 \frac{2}{3}$,

↪ úpravou na štvorec: $S = -15 \left[\left(x - \frac{24 \cdot 020}{30} \right)^2 - \left(\frac{24 \cdot 020}{30} \right)^2 \right]$, teda $x_0 = \frac{24 \cdot 020}{30}$,

↪ využitím prvej derivácie: $S'(x) = -30x + 24 \cdot 020 = 0$, teda $x_0 = \frac{24 \cdot 020}{30}$.

Hodnota x_0 nie je prirodzené číslo. Keďže x_0 je z intervalu $(800; 801)$, musíme zistiť, pre ktoré z čísel $x_1 = 800$, $x_2 = 801$ nadobúda suma S väčšiu hodnotu. To sa dá určiť:

↪ odčítaním z grafu: (801 je bližšie k $800 \frac{2}{3}$ ako 800),

↪ dosadením: $S(800) = 9 \cdot 616 \cdot 000$, $S(801) = 9 \cdot 616 \cdot 005$, $S(801) > S(800)$.

Majiteľ lode môže získať najviac 9 616 005 korún.

Poznámka: Ak za premennú y zvolíme počet výletníkov prevyšujúcich 600, budú mať jednotlivé veličiny z predchádzajúceho riešenia nasledujúcu podobu: $V = 15y$,

$S = (600 + y) \cdot (15 \cdot 020 - 15y) = -15y^2 + 6 \cdot 020y + 9 \cdot 012 \cdot 000$, $y_0 = 200 \frac{2}{3}$, $y_1 = 200$,

$y_2 = 201$.

II) Suma, ktorú majiteľ vyberie od výletníkov, je $S = x \cdot [15 \cdot 020 - 15(x - 600)] = -15x^2 + 24 \cdot 020x$.

S je kvadratická funkcia so záporným koeficientom pri kvadratickom člene, preto nadobúda globálne maximum v jedinom bode x_0 , pričom na intervale $(600, x_0)$ je funkcia S rastúca a na intervale $(x_0, 1200]$ klesajúca. Ak teda hľadáme prirodzené číslo n_0 medzi 600 a 1200, v ktorom S nadobúda najväčšiu hodnotu na množine $\{601, 602, \dots, 1200\}$, stačí hľadať n_0 s vlastnosťou $S(n_0 - 1) \leq S(n_0)$, $S(n_0) \geq S(n_0 + 1)$ (pritom uvedené 2 nerovnosti nemôžu byť súčasne obidve neostré).

Pretože $S(800) < S(801)$ a $S(801) > S(802)$, je hľadaných číslom $n_0 = 801$, pritom $S(801) = 9 \cdot 616 \cdot 005$.

Majiteľ lode môže získať najviac 9 616 005 korún.

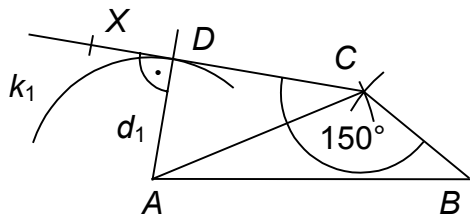
Pokyny na hodnotenie úlohy 5a:

- I) • za správne vyjadrenie sumy S **3 body**
z toho
↳ za určenie sumy V , ktorú majiteľ vráti každému z výletníkov **1 bod**
- za správne vyjadrenie hodnoty x_0 , v ktorej funkcia S nadobúda maximum (t.j. $800\frac{2}{3}$) **3 body**
 - za správne určenie hodnoty hľadaného maxima sumy S s odpoveďou **3 body**
pritom
 - ↳ ak žiak dosadením obidvoch hodnôt x_1 a x_2 alebo odčítaním z grafu rozhodne, pre ktoré z čísel x_1 , x_2 suma S nadobudne väčšiu hodnotu a určí správnu hodnotu S , pridelíte **3 body**, z toho za výpočet správnej hodnoty S pridelíte **1 bod**.
 - ↳ ak žiak rozhodne (bez dostatočnej argumentácie), že suma S nadobudne najväčšiu hodnotu pre $x_1 = 800$, resp. pre $x_2 = 801$, pridelíte **1 bod**.
 - ↳ ak žiak určí, že suma S nadobudne najväčšiu hodnotu pre $x_0 = 800\frac{2}{3}$, pridelíte **0 bodov**.
- II) • za správne vyjadrenie sumy S **3 body**
Poznámka: ak žiak nevyjadrí predpis pre S , ale aspoň pre 1 hodnotu $x \in (600, 1200]$ správne vypočíta hodnotu $S(x)$, pridelíte **1 bod**
- za korektné zdôvodnenie postupu hľadania hodnoty n_0 **3 body**
Poznámka: za dostatočné zdôvodnenie pokladáme aj náčrt grafu funkcie S , ak je z neho zrejmé, že tento graf je parabola
 - za správne určenie hodnoty n_0 a výpočet $S(n_0)$ **3 body**
z toho za výpočet $S(n_0)$ **1 bod**
Poznámka: ak žiak vypočíta najviac 2 z hodnôt $S(800)$, $S(801)$, $S(802)$, pridelíte **0 bodov**

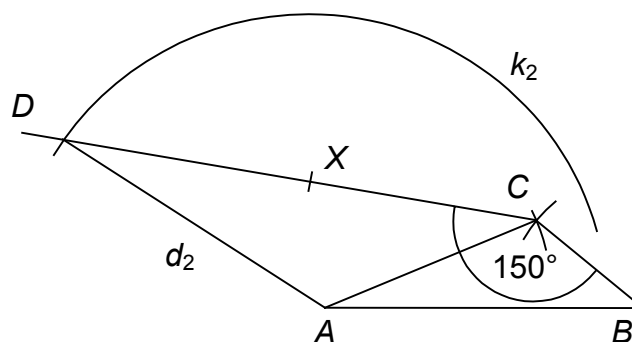
Úloha 5b (forma A) – 9 bodov

Riešenie:

Náčrt:

Obr. 1

Obr. 2

Úloha má jedno riešenie, ak má kružnica k s vnútram polpriamky CX spoločný práve jeden bod. Musíme uvažovať dva prípady:

- I) polpriamka CX je dotyčnicou kružnice k_1 a bod dotyku leží vnútri polpriamky CX , tzn. $\angle ACX$ je ostrý (obr.1).

V trojuholníku ABC podľa kosínusovej vety platí

$$\cos \angle ACB = \frac{|AC|^2 + |BC|^2 - |AB|^2}{2|AC||BC|} = \frac{25 + 9 - 49}{30} = -0,5, \text{ teda } |\angle ACB| = 120^\circ,$$

$|\angle ACD| = 150^\circ - 120^\circ = 30^\circ$. V pravouhlom trojuholníku ACD platí

$$d_1 = |AC| \cdot \sin(\angle ACD) = 5 \cdot \frac{1}{2} = 2,5.$$

- II) polomer d_2 kružnice k_2 nie je menší ako dĺžka úsečky AC , teda $d_2 \geq 5$ (obr.2).

Zatajená hodnota d môže byť buď $d_1 = 2,5$ alebo $d_2 \geq 5$.

Pokyny na hodnotenie úlohy 5b:

I)

- za zdôvodnenie (stačí náčrtom) **2 body**
- za určenie veľkosti uhla ACB **2 body**
z toho
 - ↳ len za zápis kosínusovej vety **1 bod**
- za správne číselné vyjadrenie dĺžky d_1 **2 body**
z toho
 - ↳ len za zápis vzťahu pre sínus v pravouhlom trojuholníku **1 bod**

II)

- za zdôvodnenie (stačí náčrtom) **1 bod**
- za správne číselné vyjadrenie dĺžky d_2 **2 body**
Poznámka: za uvedenie $d_2 > 5$ pridajte len 1 bod.

Všeobecné informácie a pokyny pre hodnotiteľov

- (1) V prípade, že žiak uviedol akékoľvek úplne správne riešenie, o ktorom sa pokyny na hodnotenie nezmieňujú, treba mu zaň prideliť plný počet bodov.
- (2) Ak sa žiak pri riešení príkladu dopustil numerickej chyby, ktorá podstatne **zmení** ďalší postup riešenia (napr. namiesto kvadratickej rovnice rieši lineárnu alebo naopak), pridelíte mu za všetky nasledujúce časti riešenia **0 bodov**.

Ak žiak postupuje pri riešení úlohy logicky správne, ale dopustí sa numerických chýb, ktoré podstatne **nezmenia** ďalší postup riešenia, je za chybu penalizovaný stratou bodov iba raz – v tej časti úlohy, v ktorej sa chyby dopustil. Ak teda s nesprávnym medzivýsledkom počítal v ďalších častiach úlohy správne, pridelíte mu za tieto časti plný počet bodov, aj keď výsledky, ktoré dostával, neboli správne (boli však správne z hľadiska žiakovej vstupnej hodnoty).

Body v uvedenom prípade strhnite nasledovne:

- ak sa žiak dopustí **nanajvýš dvoch** numerickej (na sebe nezávislých) chýb, ktoré nezmenia podstatne ďalší postup riešenia, **strhnite mu 1 bod**,
 - ak sa dopustil **viac ako dvoch** takýchto chýb, **strhnite mu 2 body**.
- (3) Ak je riešenie úlohy neprehľadné, nie je v ňom jasný systém, logická nadväznosť krokov **strhnite z celkového hodnotenia úlohy 1 bod**.
 - (4) Za chybný medzivýsledok alebo výsledok, ktorý je v rozpore s realitou a riešiteľ si to nevšimol, **strhnite z celkového hodnotenia úlohy 1 bod**.